

Welkom!

Ga naar: <https://answergarden.ch/490660>
en beantwoord de vraag.

Doelgericht toetsen

Desirée Joosten-ten Brinke

Platform Leren van toetsen

Symposium Van visie naar feedbackcultuur

2 juni, Hogeschool Rotterdam

Link naar de workshops

studenten
betrekken
bij toetsen

- Veronica Bruijns & Elly Vermunt

formatieve
strategieën
in de les

- Liesbeth Baartman & Gerdineke van Silfhout

de andere
kant van
feedback

- Jorik Arts & Kim Dirkx

programmatisch
toetsen
in praktijk

- Nienke Zijlstra & Wendy Peeters

je collega's
in beweging

- Dominique Sluijsmans & Eric Entken

Leren staat centraal

- Functie van onderwijs:
 - Kwalificatie, socialisatie en personificatie (Biesta, 2008)
- Leren leren

Waarom toetsen?

- Informatie verzamelen over prestaties en ontwikkeling van studenten

Waarom toetsen?

- Informatie verzamelen over prestaties en ontwikkeling van studenten om te bepalen
 - óf de studenten bepaalde stof beheersen
 - welke stof ze wel beheersen én welke niet....
 - hoe we ze kunnen helpen in hun verdere ontwikkeling
 - of onze instructies en het onderwijs voldoet

Maar wat zijn dan toetsen?

- Instrumenten om informatie te verzamelen:
 - Opdrachten
 - Proefwerken
 - Vragen
 - Zelfbeoordelingen
 - Klassengesprek
 -

Studiesucces

De mate waarin een student* in staat gesteld wordt om de opleiding ook daadwerkelijk af te ronden (UvA, 2015)

- Conform de doelen van de opleiding
- Klaar om te starten met een beroep waarvoor opgeleid
- ≠ studierendement
- persoonlijke ontwikkeling van de student, maatschappelijke betrokkenheid van de student gedurende de studie, en de ontwikkeling van de student hierin (LKvV, ISO, & LSVb , 2014)

Studentkenmerken

- Kunnen
- Willen
- Doen

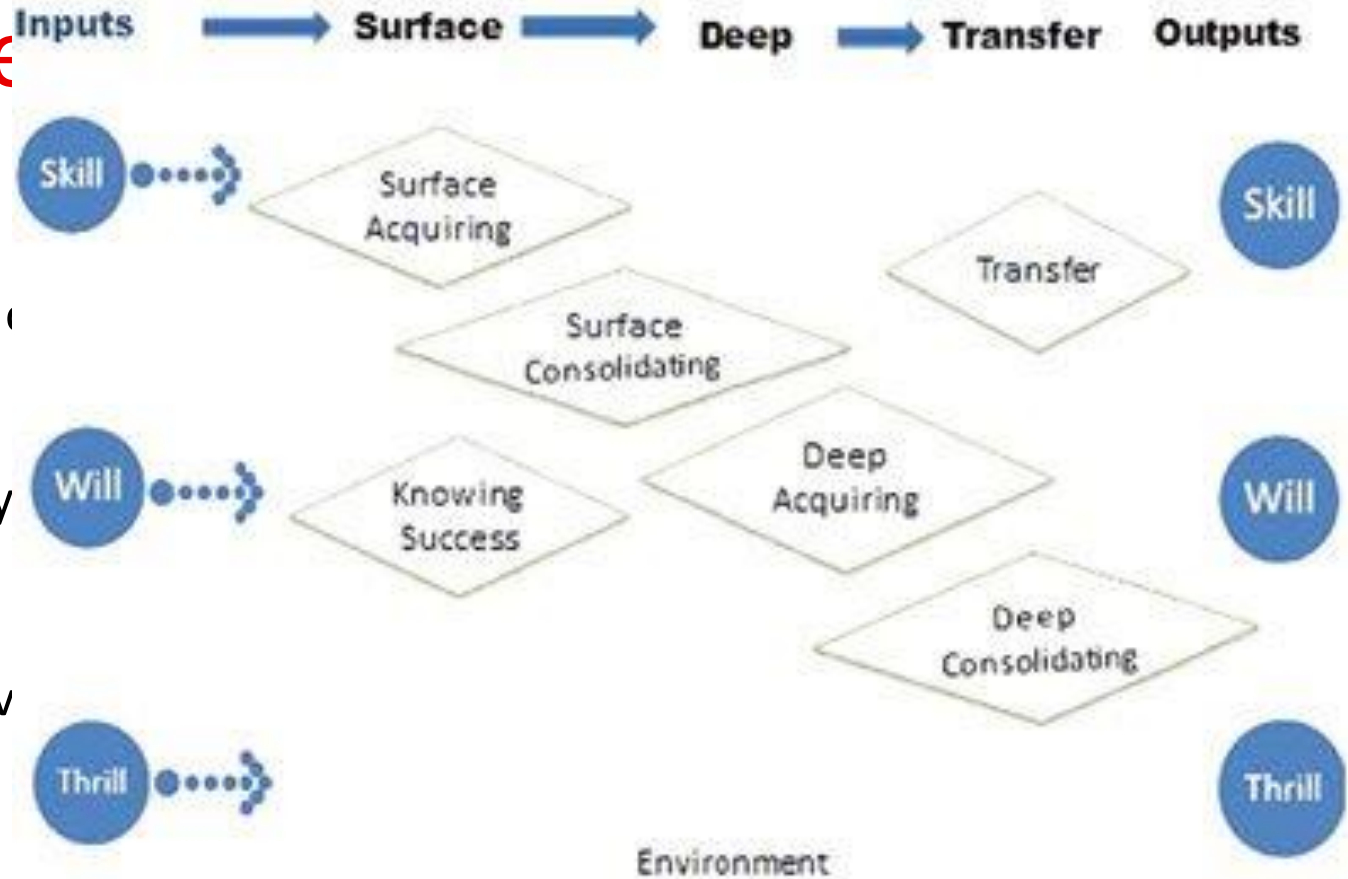

A Model of Learning

Studentke

- Skill
 - voorkennis
- Will
 - self-efficacy
- Thrill
 - diepe motivatie

(Hattie & Donoghue, 2016)

Inzicht in succescriteria

- Startpunt van leren
- In hoeverre weten studenten voordat ze aan een taak beginnen wanneer ze succesvol zijn bij deze taak?

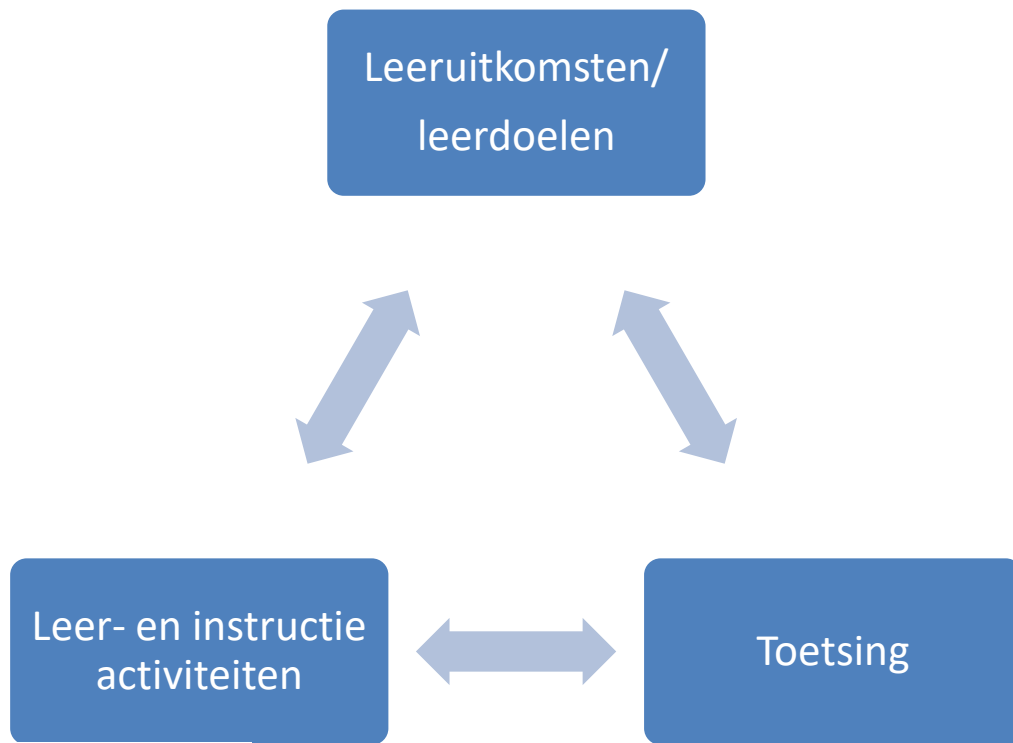
studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

(Hattie & Donoghue, 2016)

Constructive alignment

formatieve
strategieën
in de les

(Biggs, 1996)

Constructive alignment

Leerdoel: De student is in staat om een management-samenvatting te schrijven.

Instructie: Leg uit wat een managementsamenvatting is; Geef voorbeelden; Criteria.

Leren: Oefen met het schrijven

Toets: Schrijf een management samenvatting.

1atieve
tegieën
: les

Duidelijkheid over de criteria voor succes

Inzicht in succescriteria

- Gebruik van leerstrategieën en instructiestrategieën

studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

de andere
kant van
feedback

Effectieve leerstrategieën

- Oefentoetsen
- Verspreid oefenen
- Bevragen en uitleggen

(o.a. Dirkx, Kester & Kirschner, 2014)

(o.a. Dunlosky et al., 2013)

studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

Effectieve leerstrategieën

studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

- Mbt inzicht krijgen in succescriteria
 - Cues/brief overview of success (Hattie & Donoghue, 2016)
- Rubrics
 - Rubric: kwaliteitscriteria op verschillende niveaus gekoppeld aan de te ontwikkelen beroepsproducten (Jonsson & Svingby, 2007)
 - Praktijkonderzoek van Monique Maas bij vakdidactiek Engels (Maas & Joosten-ten Brinke, 2017)

Feedback als leer- en instructiestrategie

- Informatie die gebruikt wordt om het gat te overbruggen tussen datgene wat we willen dat geleerd wordt en datgene wat geleerd is

(Ramaprasad, 1983)

formatieve
strategieën
in de les

de andere
kant van
feedback

Feedback

- Maakt doelen, criteria en verwacht (eind)niveau duidelijk
- Maakt duidelijk hoe het verwachte niveau bereikt kan worden

studenten
betrekken
bij toetsen

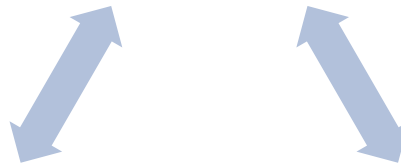

formatieve
strategieën
in de les

de andere
kant van
feedback

Waar wil ik naar toe?

Wat ga ik doen om de
kloof te overbruggen?

Waar sta ik nu?

(Hattie & Timperley, 2007)

Dimensies van feedback

- Timing
 - Direct of vertraagd
- Hoeveelheid
- Vorm
 - Mondeling of schriftelijk
 - Indicatie, correctie, of met uitleg
 - Gefocust of niet-gefocust
- Doelgroep

formatieve
strategieën
in de les

Feedback strategieën

- Inhoud
 - Focus
 - Referentiekader
 - Functie
 - Waardering
- Hoe
 - Duidelijk
 - Specifiek
 - Toon

formatieve
strategieën
in de les

(Brookhart, 2008)

Voorbeeld 1.

Bij een werkstuk in VO:

- Je introductie geeft de lezer inzicht in de inhoud van de scriptie.

formatieve
strategieën
in de les

Focus:	Taak
Referentie:	Criteria
Functie:	Beschrijvend
Waardering:	Positief
Duidelijk:	Ja
Specifiek:	Ja
Toon:	Ondersteunend

Voorbeeld 2

Bij een opstel PO:

- Heb je de spelling goed gecontroleerd? Kijk er nog eens goed naar.

formatieve
strategieën
in de les

Focus:	Proces
Referentie:	Criteria
Functie:	Beschrijvend
Waardering:	Kritiek met suggestie
Duidelijk:	Ja
Specifiek:	Ja
Toon:	Betrekt leerling

Voorbeeld 3

Bij een statistische analyse:

- De eerste twee stappen heb je goed uitgevoerd, maar daarmee ben je niet volledig. Ik heb de volgende drie stappen voor je beschreven. Probeer ze in die volgorde uit te voeren.

formatieve
strategieën
in de les

Focus:	Proces
Referentie:	Formatief
Functie:	Beschrijvend
Waardering:	Positief met advies
Duidelijk:	Ja
Specifiek:	Ja
Toon:	Betrekt student

De rol van de student

studenten
betrekken
bij toetsen

- Student als belangrijke stakeholder bij kwaliteit van onderwijs en kwaliteit van toetsing.

(Gerritsen-van Leeuwenkamp, 2010)

- Studentpercepties geven belangrijke informatie over de kwaliteit van de feedback.

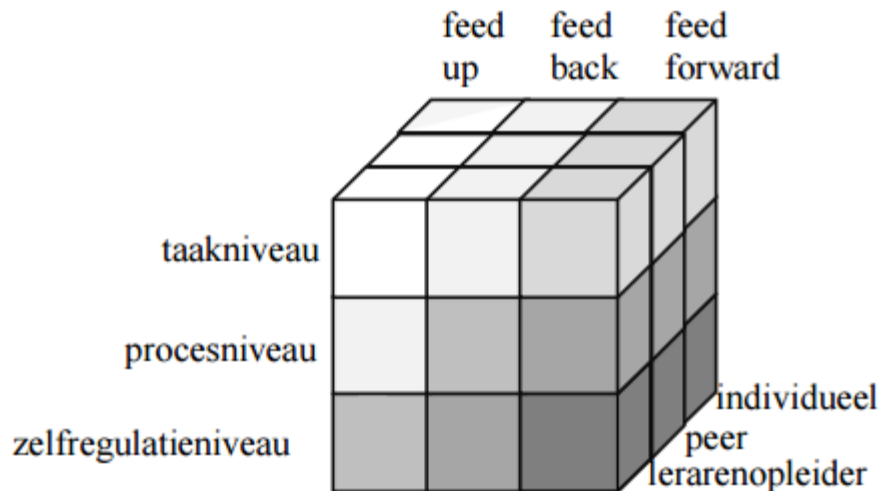
Studentperceptie van feedback

studenten
betrekken
bij toetsen

- Studentperceptions of Formative Assessment Questionnaire (SFAQ)
 - Gebaseerd op het model van Hattie & Timperley (2007)

(Broers, 2017)

	Bevorderende factoren, voortkomend uit de theorie	Belemmerende factoren, voortkomend uit de theorie
Voor het kunnen geven van upward feedback	- inhoud feedback (effectieve feedback en niveaus van feedback); - getraind zijn in het geven van feedback; - dialoog tussen feedbackgever en feedbackontvanger (waardoor begrip van de feedback door de ontvanger verkregen kan worden); - open staan voor feedback; - vertrouwen; - reflectief vermogen feedbackgever; - positieve ontvangst van de feedback en/of de feedbackontvanger die het eens is met de feedback; - systeem voor het geven en ontvangen van upward feedback (zoals EFFECT-S); - feedbackvriendelijke cultuur (leeromgeving, vertrouwen, psychologische veiligheid, dialoog); - veilige omgeving; - supervisor als rolmodel voor ontvangen van upward feedback; - inzien van belang van upward feedback door management en collega's; - eerder ervaren nut van upward feedback; - kennis van upward feedback; - kwaliteit relatie upward feedbackgever – feedbackontvanger; - upward feedback zien als een bij de eigen rol horende taak;	- negatieve emoties en/of cynische reacties op gegeven feedback; - geen vertrouwen; - angst hebben voor wraak door de feedbackontvanger met mogelijk nadelige gevolgen; - geen feedbackvriendelijke cultuur. Van de Walle - Van de Geijn (2017)

Self-assessment als leerstrategie

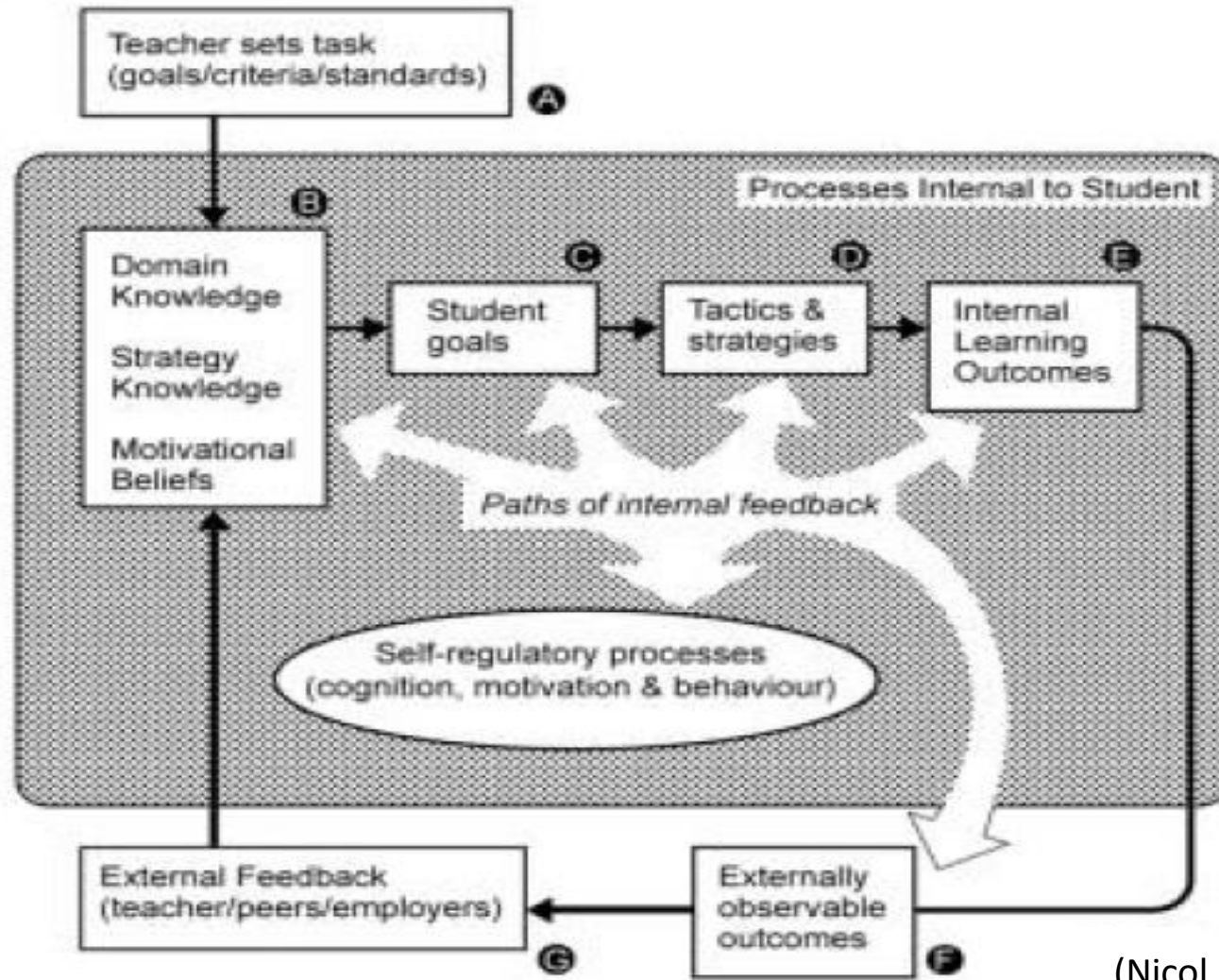

studenten
betrekken
bij toetsen

- Self-assessment
 - Gebruik dezelfde criteria als de docent
 - Beoordeel jezelf op basis van deze criteria
 - Vraag of iemand je zelfbeoordeling met je wil bespreken

Open Universiteit

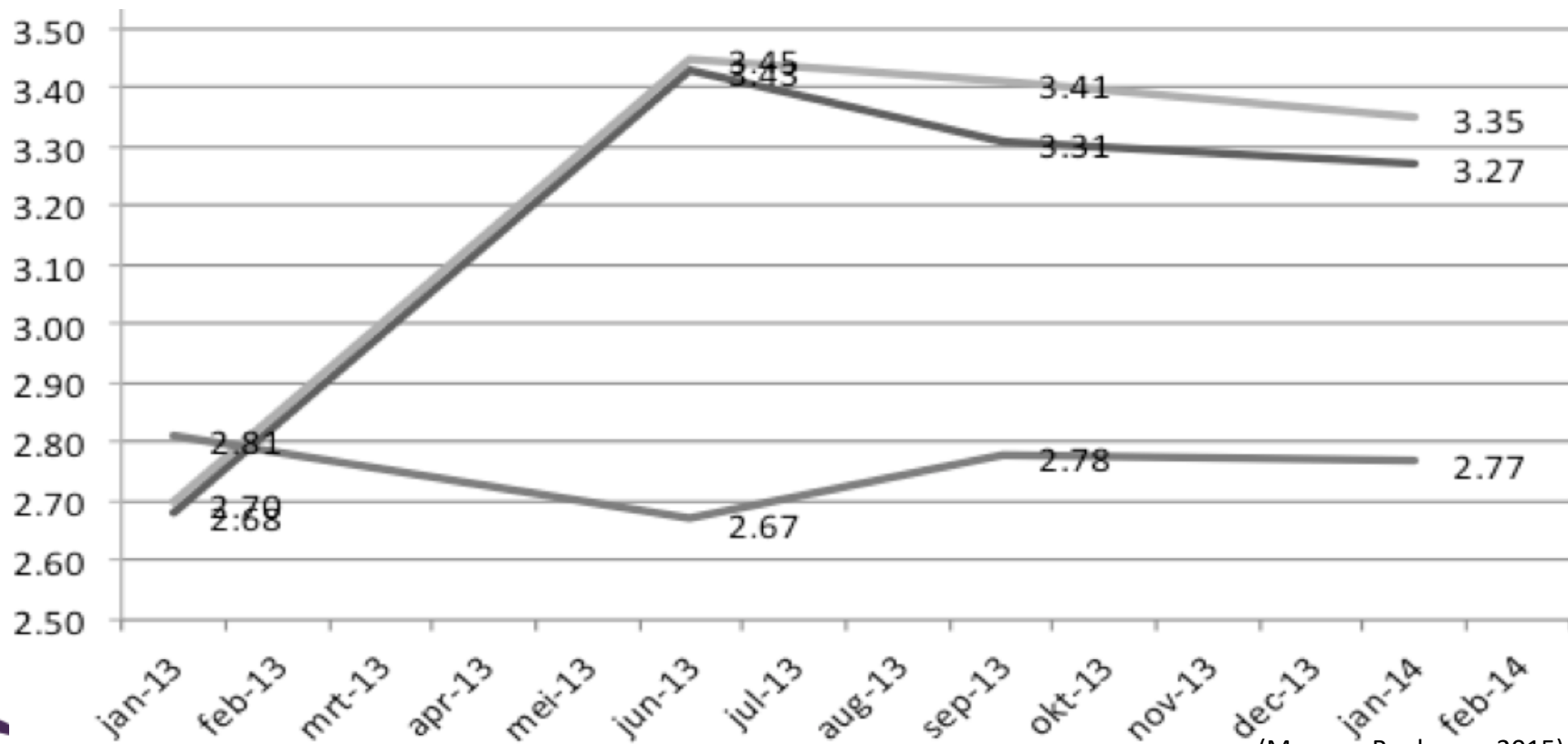
studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

Aspect	Onvoldoende	Redelijk (6)	Ex	
Afbakening en vraagstelling	Het onderwerp is niet goed afgebakend en de vraagstelling is slecht geformuleerd.	Het onderwerp is redelijk afgebakend en de vraagstelling is goed geformuleerd.	Het onderwerp is goed afgebakend en de vraagstelling is goed geformuleerd.	Het onderwerp is goed afgebakend en de vraagstelling is volledig uitgaand.
Relevantie van het onderzoek	Het onderzoek is niet van belang voor de eigen praktijk of voor collega's in de eigen werkomgeving.	Het onderzoek is van belang voor enkele collega's in de eigen werkomgeving na enige aanscherping.	Het onderzoek is van belang voor veel collega's in de eigen werkomgeving en dit type van omgeving.	Het onderzoek is van groot belang voor collega's, andere contexten of voor de hele beroepspraktijk.
Verantwoording methodologie	De methodologische verantwoording van het onderzoek is niet goed of ontbreekt.	De methodologische verantwoording van het onderzoek kun je redelijk noemen.	De methodologische verantwoording van het onderzoek kun je als goed betitelen.	Het onderzoek wordt methodologisch heel goed verantwoord en verankerd in theorie.
Theoretische verdieping	Het theoretisch kader is onvolledig en werd onvoldoende in het onderzoek verankerd.	Het theoretisch kader is redelijk uitgewerkt en is bruikbaar voor het onderzoek.	Het theoretisch kader is goed uitgewerkt en is goed verankerd in het onderzoek.	Het theoretisch kader is zeer volledig en is uitstekend verankerd in het onderzoek.
Uitwerking van instrumenten	Instrumentkeuze sluit niet aan bij het doel en instrumenten zijn niet goed uitgewerkt.	Instrumentkeuze sluit redelijk aan bij het doel en instrumenten zijn redelijk uitgewerkt.	Instrumentkeuze sluit goed aan bij het doel en instrumenten zijn goed uitgewerkt.	Instrumentkeuze sluit exact aan bij het doel en instrumenten zijn uitstekend uitgewerkt.
Dataverwerking en -analyse	Data zijn niet goed verwerkt, analyse is onnavolgbaar en de reflectie op keuze en werkwijze ontbreekt.	Dataverwerking was redelijk en analyse is navolgbaar, maar reflectie op keuze en werkwijze ontbreekt.	Dataverwerking was duidelijk en analyse is adequaat, waarbij is gereflecteerd op keuze en werkwijze.	Data zijn zorgvuldig verwerkt, de analyse is duidelijk en goede, kritische reflectie op keuze en werkwijze.

Peer assessment als leerstrategie

(Meusen-Beekman, 2015)

Feedback is een continu proces

studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

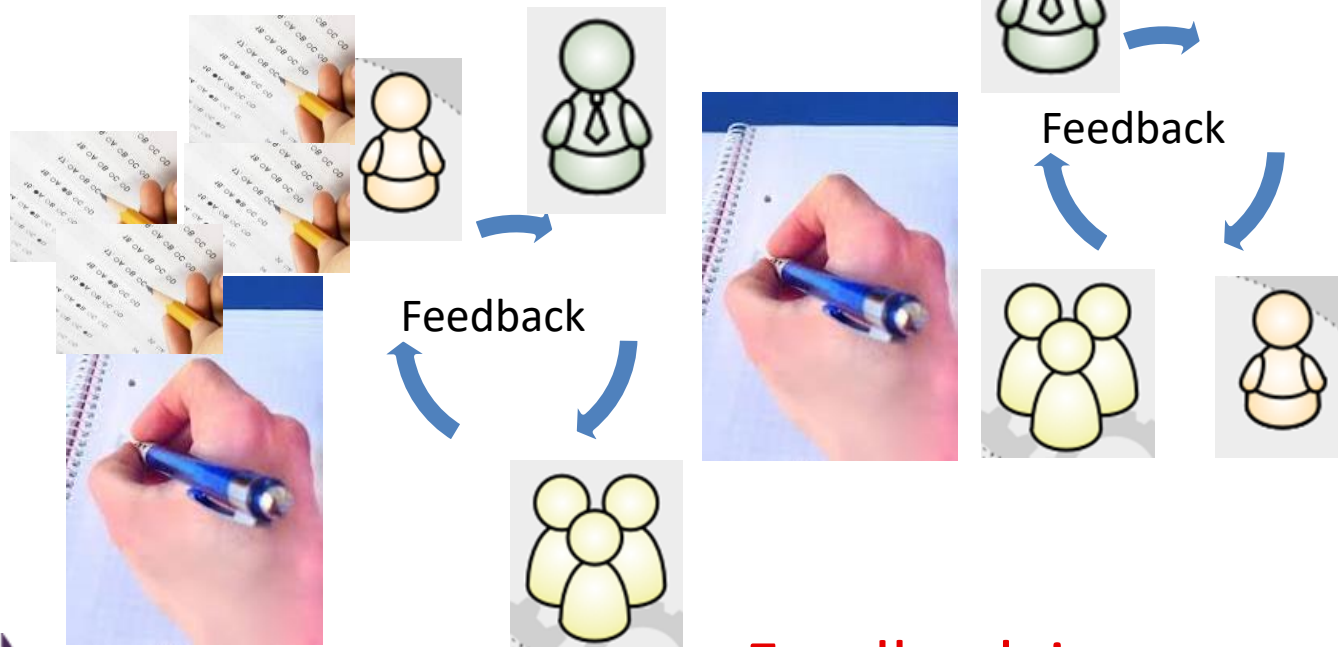
de andere
kant van
feedback

programatisch
toetsen
in praktijk

je collega's
in beweging

Feedback is een gezamenlijk proces

Veranderingsmanagement

Factoren:

- Sociale omgeving
- Fysieke omgeving
- Kennis
- Houding
- Kunnen
- Intentie
- Zelfbeeld
- Emoties
- Gewoonten en automatismen

Gereedschappen:

- Kennisoverdracht
- Intervisie
- Framing
- Concreet haalbare gedragstips
-
-
- Feedback

je collega's
in beweging

(DPC. 2015)

Open Universiteit

Conclusie

- Zorg voor een *gedeelde* eenduidige visie op doelen van onderwijs
 - Wees expliciet over de doelen en succescriteria
 - van het onderwijs, van de lessen, van de leerling
- Leren van toetsen gaat niet vanzelf
 - Leer studenten/leerlingen leerstrategieën
 - Gebruik verschillende instructiestrategieën
 - Zorg voor doorlopende leerlijnen
 - maar maak bewuste keuzes

studenten
betrekken
bij toetsen

formatieve
strategieën
in de les

de andere
kant van
feedback

programmatisch
toetsen
in praktijk

je collega's
in beweging

Associaties met Leren van toetsen

- Terug naar: <https://answergarden.ch/490660>

Referenties

- Biesta, G. (2009). Good education in an age of measurement: on the need to reconnect with the question of purpose in education. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 21, 33–46. DOI 10.1007/s11092-008-9064-9
- Biggs, J. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher Education*, 32, 347-364.
- Broers, S., Castelijns, J., & Joosten-ten Brinke, D. (2017). Het meten van studentpercepties van formatief evalueren. *Tijdschrift voor lerarenopleiders*, 38, 55-68.
- Dirkx, K. J. H., Kester, L., & Kirschner, P. A. (2014). Putting the testing effect to the test. Why and when is testing effective for learning in secondary school. Proefschrift. Open Universiteit: Heerlen.
- DPC. (2015). Gereedschap voor gedragsverandering. Den Haag: DPG, Ministerie van Algemene Zaken.
- Dunlosky, J., Rawson, K. A., Marsh, E. J., Nathan, M. J., & Willingham, T. (2013). Improving students' learning with effective learning techniques: promising directions from cognitive and educational psychology. *Psychological science in the public interest*, 14(1), 4-58.
- Fluit, C. R. M. G. (2013). *Evaluation and Feedback For Effective Clinical Teaching* (Thesis Radboud University Nijmegen). Meppel, Nederland: Ten Brink.
- Hattie, J. A. C., & Donoghue, G. M. (2016). Learning strategies: a synthesis and conceptual model. *Npj Science Of Learning*, 1, 16013. doi:10.1038/npjscilearn.2016.13.
<https://www.nature.com/articles/npjscilearn201613#supplementary-information>

Referenties

- Jonsson, A., & Svingby, G. (2007). The use of scoring rubrics: Reliability, validity and educational consequences. *Educational Research Review*, 2, 130-144.
- LKvV, ISO, & LSVb (2014). Studiesucces: een nieuwe definitie. Utrecht: LKvV, ISO, & LSVb.
<https://www.iso.nl/website/wp-content/uploads/2014/06/Studiesucces-een-nieuwe-definitie.pdf>.
- Maas, M. & Joosten-ten Brinke, D. (geaccepteerd). *Formatieve toetsing met rubric, checklist en scripts bij vakdidactiek: Toepassingsgericht leren op de lerarenopleiding Engels*. Tijdschrift voor lerarenopleiders.
- Meusen-Beekman, K. M. (2015). Bridging the gap between primary and secondary education. Fostering young adolescents' selfregulation by means of formative assessment. Heerlen: Open Universiteit.
- Nicol, D., & Macfarlane-Dick, D. (2006). Formative assessment and self-regulated learning: a model and seven principles of good feedback practice. *Studies in Higher Education*, 2, 199-218.
- Ramaprasad, A. (1983). On the definition of feedback. *Behavioral Science*, 28, 4-13.
- Van de Walle - Van de Geijn, B. F. H. (2017). Upward Feedback Bij de Verpleegkunde: een Kwestie van Geven, Nemen én Vragen! Masterscriptie Onderwijswetenschappen. Nijmegen/Heerlen: Open universiteit.

Contactgegevens

d.tenbrinke@fontys.nl

desiree.joosten-tenbrinke@ou.nl

@desireejoosten